

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 ♦ tālr. (+371) 67388624 ♦ fakss (+371) 67388634 ♦ e-pasts: ptac@ptac.gov.lv

LĒMUMS

Rīgā

2010.gada 18.februārī

Nr. E03-KREUD-14

Par administratīvā soda un tiesiskā pienākuma uzlikšanu

Par Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 4.panta otrās daļas 2.punktā noteikto negodīgas komercprakses īstenošanu, par kuru paredzēts administratīvais sods Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.¹³ panta trešajā daļā

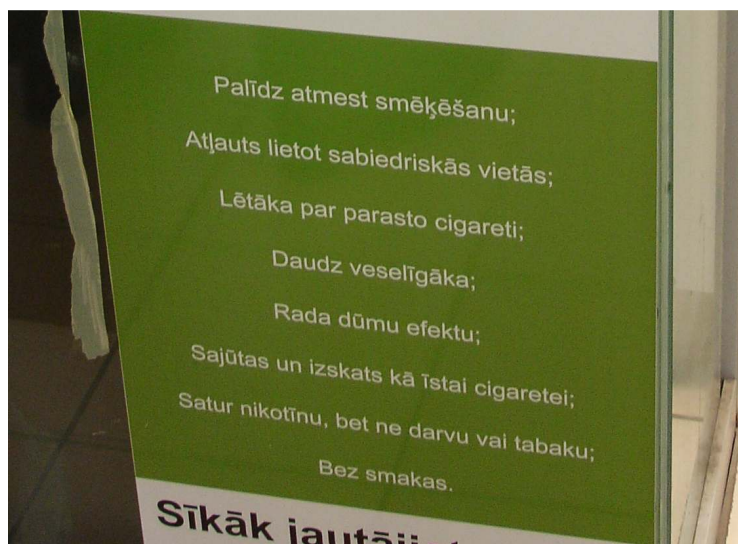
Patērētāju tiesību aizsardzības centra direktores vietniece Brigita Liepiņa,
 piedaloties sabiedrības ar ierobežotu atbildību „FUTUR LAB”
juridiskā adrese: Valguma ielā 31A-12, Rīga, LV-1048
vienotās reģistrācijas numurs: 40103199303
pilnvarotajam pārstāvim: (...)
vārds, uzvārds: (...)
personas kods: (...)

izskatīja administratīvo lietu un konstatēja:

2009.gada 6.novembrī, veicot pārbaudi SIA „FUTUR LAB” (turpmāk – Sabiedrība) tirdzniecības vietā tirdzniecības centrā „Spice” veikalā „Futur lab” (turpmāk – Veikals), PTAC darbinieki konstatēja, ka pie ieejas Veikalā ir izvietota šāda reklāma (turpmāk – Reklāma):

Reklāmā ir sniegta informācija, ka elektroniskā cigarete:

Tādu pašu informāciju kā Reklāmā PTAC darbiniekiem sniedza arī pārdevējs Veikalā, proti, ka elektroniskā cigarete ir veselīgāka nekā parastās cigaretes, jo elektroniskajās cigaretēs nav darva un tabaka, un ka elektroniskā cigarete palīdz atmest smēķēšanu. Attiecībā uz jautājumu, vai Sabiedrībai ir kādi pierādījumi tam, ka elektroniskā cigarete ir veselīgāka nekā parastā cigarete, pārdevējs atbildēja, ka par to ir saņemts saskaņojums no patērētāju tiesību uzraugošajām iestādēm. Par konkrēto pārbaudi ir sastādīts akts Nr.BN-123-S, kura otrs eksemplārs Sabiedrībai ir izsniegts.

2009.gada 13.novembrī ar vēstuli Nr.21-07/8887 PTAC pieprasīja Sabiedrībai iesniegt dokumentārus pierādījumus tam, ka:

1. elektroniskā cigarete palīdz atmest smēķēšanu;
2. elektroniskā cigarete ir lētāka par parasto cigareti;
3. elektroniskā cigarete ir daudz veselīgāka;
4. Sabiedrība ir saņēmusi saskaņojumu no patērētāju tiesību uzraugošajām institūcijām attiecībā uz to, ka elektroniskā cigarete ir veselīgāka nekā parastā cigarete.

Vienlaicīgi PTAC informēja Sabiedrību par to, ka PTAC ir saņēmis noteiktu Veselības ministrijas viedokli par elektroniskās cigaretes ietekmi uz personu veselību.

2009.gada 30.novembrī PTAC saņēma Sabiedrības 2009.gada 24.novembra vēstuli, kurā Sabiedrība paskaidro sekojošo:

Saņēmām Jūsu vēstuli Nr.21-07/8887 no 13.11.2009. par mūsu produkta elektroniskās cigaretes reklāmas izvērtēšanu.

Par cik neesam šī produkta ražotājs, bet tikai izplatītājs, tad reklāmās izmantojam tikai mūsu piegādātāju norādīto informāciju.

Nekādu negodīgu nolūku maldināt patērētāju mums nav bijis.

Šo produktu piedāvājam kā palīg līdzekli smēķēšanas atmešanai. Mēs nebūt neapgalvojam, ka tā būtu aizstājēj terapija – kā medicīnā. Izstrādājuma cigaretes forma saglabā smēķētāja ierasto kustību tuvināt to mutei un turēt pirkstos. Citiem tas palīdz, bet citiem pietiek ar košļājamo gumiju, bet citiem ar to nepietiek. Cilvēki ir dažādi. Šis ir tikai viens no veidiem, kas palīdz ātrāk atbrīvoties no šī netikuma. Mēs neapgalvojam, ka tas ir vienīgais.

Mums nav jāizklāsta viss zināmais pasaulē par šo jautājumu. Šis atmešanas veids nekādā gadījumā nav kaitīgāks par pašu smēķēšanu. Par atkarības rašanos te vispār nav runa, jo tas netiek lietots labsajūtas gūšanai. Varbūt sūdzības rakstītājs juties pievilts negūtās baudas dēļ, ko elektroniskā cigarete arī nenodrošinās. Elektroniskā cigarete ir surogāts, ko neizmanto smēķēšanas labsajūtas gūšanai. Mēs to uzsveram, ka tā palīdz tikai atmest, tā imitē, nevis nodrošina īstu smēķēšanu. E-cigaretēs komplektā ir iekļauti 5 kartridži ar dažādiem stiprumiem, lai nodrošinātu pakāpenisku pāreju uz mazāku saturu, kas palīdzētu atmest smēķēšanu- stiprākais, vidējs, viegls un bez nikotīna.

Kas attiecas uz lētumu, vienkārši aprēķini ir sekojoši:

Viens nikotīna kartridžs iedarbojas, noteiktu laiku. Apmēram tāpat kā 2 cigarešu paciņas. Viena cigarešu paciņa maksā ~Ls 2, viens iepakojums, kas satur 5 kartridžus maksā Ls 5,50. 1 kartridžs Ls 1,10 = 2 cig. paciņas jeb Ls 4.

	Elektroniskā cigarete izmaksā mēnesī	Marlboro izmaksā mēnesī	Ietaupījums nedēļā	Ietaupījums mēnesī
10 cig./dienā	Ls 16,50	Ls 30	Ls 3,50	Ls 13
20 cig./dienā	Ls 33	Ls 60	Ls 6,50	Ls 27
40 cig./dienā	Ls 66	Ls 120	Ls 13	Ls 54

Pasaules Veselības organizācija norāda, ka parastā tabakas cigarete satur vairāk kā 4000 indīgas vielas un saskaņā ar to, tabaka ir otrais galvenais nāves cēlonis visā pasaulē. Gandrīz 5 miljoni pieaugušu katru gadu mirst

no tabakas regulāras uzņemšanas, un 2020. gada beigās tas skaits varētu dubultoties. Ir pierādīts, ka tabaka izraisa plaušu vēzi, sirds asinsvadu saslimšanas utt. Tādējādi, salīdzinājumā ar tabakas cigareti, e-cigarete ir daudz veselīgāka.

Mēs esam izplatītāji, tirgotāji. Mēs nevaram izsekot un izvērtēt PVO un mūsu Veselības ministrijas zinātnieku viedokļiem šajā jautājumā. Mēs neuzdrošināmies paši runāt par asinsvadu nosprostojumiem un CNS traucējumiem. Mūsu ražotājs raksta tikai par darvas, tabakas un degšanas produktu neesamību, kas nenoliedzami ir veselīgāk kā pilns komplekts cigaretē.

Arī ūdens pīpēs izmantojamai tabakai nav nekādas papildus prasības, kaut tās satur tabaku, nikotīnu un ir degšanas process.

Ja būs prasība norādīt papildus brīdinošus uzrakstus, to darīsim. Anglijā tadas prasības nav, pēc tā arī vadāmies. Taču bez ražotāja ziņas mums pašiem nav tiesību papildināt vai izmainīt viņu pavaddokumentu tekstu saturu viņu produktam.

Par saskaņojuma saņemšanu, ko minat vēstulē, acīmredzot ir radies pārpratums – varbūt valodas dēļ. Mēs nekad neesam apgalvojuši, ka mūsu elektroniskā cigarete būtu „īpašāka” par citām pieejamām mūsu tirgū – ka mums būtu kāds speciāls atbalsts vai atļauja no kādas veselības asociācijas, biedrības vai centra. Tas ir absolūti nepatiesi. Mēs nesacenšamies ar cigarešu ražotājiem. Mēs neaicinām vienkārši smēķēt mūsu cigareti. Tā nav paredzēta ilgstošai lietošanai, bet tikai atmešanas periodam, lai to atvieglotu un īsinātu. Tāpēc šeit nav runa par atkarības veidošanos, jo tās ir paredzētas tikai tiem, kam jau ir atkarība.

Visas pretenzijas un dokumentāru pierādījumu prasības lūdzam vērst pret produkta ražotāju.

Pielikumā pievienojam oficiālo elektroniskās cigaretes lietošanas instrukciju iztulkotu no angļu valodas.

Plašāka informācija par produktu pieejama arī pie mūsu konkurentu uzņēmuma: <http://www.elektrocigarete.lv/>

Iepazīstoties ar Sabiedrības sniegto viedokli, PTAC konstatēja, ka Sabiedrība, sniedzot informāciju, tostarp Reklāmu, par elektronisko cigareti, ir īstenojusi negodīgu, proti, maldinošu komercpraksi, un līdz ar to 2009.gada 1.decembrī PTAC pieņēma lēmumu par lietvedības administratīvā pārkāpuma lietā uzsākšanu.

2009.gada 29.decembrī PTAC nosūtīja Sabiedrībai vēstuli Nr.21-07/10264, kurā PTAC informēja Sabiedrību par pieņemto lēmumu par lietvedības administratīvā pārkāpuma lietā ierosināšanu un uzaicināja Sabiedrības pārstāvi ierasties uz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu. Vienlaicīgi PTAC informēja Sabiedrību

par tās tiesībām sniegt viedokli un argumentus administratīvajā lietā saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 62.panta pirmo daļu.

2010.gada 20.janvārī PTAC saņēma Sabiedrības 2010.gada 15.janvāra iesniegumu, kurā Sabiedrība ir izteikusi lūgumu pārcelt lietas izskatīšanas datumu no 2010.gada 21.janvāra uz 2010.gada februāra beigām.

2010.gada 21.janvārī PTAC nosūtīja Sabiedrībai vēstuli Nr.21-07/570, kurā informēja par administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas laika maiņu un uzaicināja Sabiedrības pārstāvi ierasties uz konkrētās administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu 2010.gada 18.februārī.

Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas laikā Sabiedrības pārstāvis norādīja, ka likums neuzliek par pienākumu pierādīt vispār zināmus faktus, ka nav pierādītu faktu par elektroniskās cigaretes kaitīgumu un ka normatīvais regulējums neparedz pienākumu pierādīt Reklāmā sniegtās informācijas patiesumu. Sabiedrības pārstāvis vērsa uzmanību uz to, ka ir elektroniskās cigaretes, kuras nesatur nikotīnu. Tika norādīts, ka nav pierādījumu tam, ka Reklāmas ietekmē būtu nodarīti zaudējumi patērētājiem. Sabiedrības pārstāvis informēja, ka Reklāma Veikalā pēc PTAC attiecīgās vēstules saņemšanas ir noņemta.

Sabiedrības pārstāvis norādīja, ka Sabiedrības rīcībā nav nekādu pētījumu saistībā ar elektronisko cigareti, bet Sabiedrība nepieciešamības gadījumā var iesniegt dokumentu par elektroniskās cigaretes sastāvu, kā arī klientu liecības saistībā ar elektroniskās cigaretes lietošanu.

Sabiedrības pārstāvis arī vērsa uzmanību uz to, ka iestādes pienākums ir pierādīt Sabiedrības vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, uzsverot, ka Sabiedrība konkrēto Reklāmu nav sniegusi ar nodomu; līdz ar to nav konstatējama Sabiedrības subjektīvā puses administratīvā pārkāpuma lietā.

Izvērtējot PTAC rīcībā esošos materiālus un informāciju, PTAC secina:

Saskaņā ar NKAL 1.panta pirmās daļas 2.punktu *darbība (uzvedība, apgalvojums, komerciāla saziņa, tirgvedība) vai bezdarbība (noklusējums), kas tieši saistīta ar tirdzniecības veicināšanu, preces (ķermeniskas vai bezķermeniskas lietas) pārdošanu vai pakalpojuma sniegšanu patērētājam, ir komercprakse*. Savukārt NKAL 1.panta pirmās daļas 1.punkts nosaka, ka *ražotājs, pakalpojuma sniedzējs vai pārdevējs, kas savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros īsteno komercpraksi, kā arī jebkura cita persona, kas rīkojas ražotāja, pakalpojuma sniedzēja vai pārdevēja vārdā vai uzdevumā ir komercprakses īstenotājs*.

No iepriekš minētajām definīcijām izriet, ka informācijas par precī (konkrētajā gadījumā par elektronisko cigareti) sniegšana, tajā skaitā Reklāmas sniegšana, ir atzīstama par komercpraksi, jo šāda darbība ir tieši saistīta ar tirdzniecības veicināšanu un preces pārdošanu patērētājam. Savukārt, ņemot vērā, ka konkrēto informāciju sniedz Sabiedrība, Sabiedrība ir atzīstama par komercprakses īstenotāju.

NKAL 4.panta pirmā daļa nosaka, ka *negodīga komercprakse ir aizliegta*, un saskaņā ar NKAL 4.panta otrās daļas 2.punktu *komercprakse ir negodīga, ja tā ir maldinoša*. NKAL 9.panta pirmās daļas 1.punkts nosaka, ka *komercpraksi uzskata par maldinošu, ja tās ietvaros tiek sniegta nepatiesa informācija vai šī informācija jebkādā veidā, tostarp vispārējās pasniegšanas ziņā, maldina vai varētu maldināt vidusmēra patērētāju pat tad, ja faktiski ir pareiza, un, ņemot vērā visus apstākļus, patērētājs tās*

ietekmē pieņem vai var pieņemt tādu lēmumu par līguma slēgšanu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis.

PTAC paskaidro, ka Sabiedrības īstenoto komercpraksi (tajā skaitā, Reklāmā sniegtās informācijas būtiskumu un saturu) PTAC vērtē no vidusmēra patērētāja uztveres viedokļa, ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr.2006/2004 („Negodīgas komercprakses direktīva”), un Eiropas Kopienų tiesas (turpmāk – EKT) praksē norādītos vidusmēra patērētāja kritērijus – patērētājs, kurš ir pietiekoši zinošs un labi informēts, kā arī pietiekoši vērtīgs un piesardzīgs (skat. Direktīvas preambulas 18.punkts; EKT C-112/99, 52.paragrāfs; C-44/01, 55.paragrāfs; C-356/04, 78.paragrāfs; C-381/05, 23.paragrāfs).

Izvērtējot PTAC rīcībā esošos materiālus, PTAC ieskatā Sabiedrība, sniedzot Reklāmu un mutisku informāciju par elektronisko cigareti Veikalā, ir īstenojusi/īsteno NKAL 9.panta pirmajā daļā noteikto negodīgo, proti, maldinošo komercpraksi.

Sabiedrība Reklāmā un Veikalā sniedz konkrētu informāciju par to, ka elektroniskā cigarete *palīdz atņemt smēķēšanu* un ir *daudz veselīgāka* nekā parastā cigarete, savukārt pierādījumus minēto apgalvojumu pamatošanai Sabiedrība nav sniegusi. Sabiedrība savā 2009.gada 24.novembra vēstulē vien pamatojas uz ražotāja/izplatītāja sniegto informāciju, nocitējot elektroniskās cigaretes „Lietotāja instrukciju”, kurā citā starpā minēts, ka „*Mini-cigarete ir bez liesmas, elektroniska, automatizēta ierīce, kurā ir izmantotas mūsdienīgākās mikroelektronikas tehnoloģijas, kā arī īpaši smalkas fizikālo molekulu tehnoloģijas, kas satur augstas tīrības nikotīnu sašķidrinātā veidā. Nikotīns ir ekstrahēts no tabakas un tam ir fizioloģiska iedarbība uz smēķētāju. Kārtridža šķidrums satur nikotīnu, īpašu cigarešu smaržas aromatizatoru, un parastās pārtikas piedevas. Mini-cigarete nodrošina līdzvērtīgu iedarbību kā īsta cigarete. [...]*”.

No „Lietotāja instrukcijas” izriet, ka elektroniskā cigarete satur no tabakas ekstrahētu tīru nikotīna šķīdumu, kas nesatur darvas un citu kancerogēno vielu piejaukumu, ko savukārt satur cigaretes.

PTAC informē, ka svešvārdu vārdnīcā (J.Baldunčiks, K.Pokrotiece „Svešvārdu vārdnīca” – apgāds „Jumava”, 2005) ir sniegts vārda „nikotīns” skaidrojums, kas ir *indīgs alkaloīds, kas sastopams tabakā; mazās devās ierosina centrālo nervu sistēmu, lielās – to paralizē*. Saskaņā ar minēto svešvārdu vārdnīcu alkaloīdi ir *ķīm. slāpekli saturošas, fizioloģiski aktīvas organiskās vielas, kurām ir bāziskas īpašības; vairāki alkaloīdi ir indīgi, ar narkotisku iedarbību*. Tāpat arī Sabiedrības veselības aģentūras mājas lapā <http://sva.vi.gov.lv/lv/atkaribas/tabaka/tabakasietek>, kas kā arhīvs ir pieejams Veselības inspekcijas mājas lapā www.vi.gov.lv, ir sniegta informācija, ka „*tabaka satur nikotīnu, kas ir atkarību izraisoša viela. Nikotīns lietotāja organismā rada patīkama satraukuma sajūtu, ko izraisa ķīmiskas vielas, kuras stimulē centrālo nervu sistēmu. Patīkamajai sajūtai izzūd, iestājas depresijas stāvoklis un nogurums, liekot lietotājam atkārtoti uzņemt nikotīnu. [...] Nikotīns – atkarību izraisoša viela, pēc iedarbības stipruma tik pat spēcīga kā narkotiskās vielas kokaīns un heroīns*”. Tādējādi secināms, ka patērētājam, lietojot elektronisko cigareti, tieši tāpat kā lietojot parasto cigareti, var rasties atkarība un līdz ar to – kaitējums patērētāja veselībai.

Tāpat arī PTAC 2008.gada 29.augustā un papildus 2008.gada 15.oktobrī ir saņēmis Veselības ministrijas viedokli par elektroniskās cigaretes ietekmi uz personu veselību. Vēstulēs Veselības ministrija sniedza šādu viedokli:

„[...] Augstākā nikotīna koncentrācija elektroniskajās cigaretēs ir līdzvērtīga parastās cigaretes smēķēšanas rezultātā uzņemtajam nikotīna daudzumam, tādēļ smēķētājam risks kļūt atkarīgam ir vienlīdz augsts.

Elektronisko cigarešu sastāvā esošais propilēnglikols tiek plaši lietots tabakas produktos, kosmētikā, kā arī pārtikas ražošanā. Lai gan tas tiek klasificēts kā relatīvi drošs lietošanai, nesen Francijas Veselības aizsardzības ministrijas veiktā pētījuma rezultāti liecina, ka ilgstošas lietošanas rezultātā tas var negatīvi iedarboties uz nierēm un aknām. Bieži šīm vielām papildus tiek pievienoti dažādi saldinātāji, piemēram, mentols, kas piešķir patīkamu garšu, tādējādi veicinot straujāku atkarības veidošanos sevišķi jauniešu vidū.

[...] Pasaules Veselības organizācija (turpmāk – PVO) elektroniskās cigaretes neuzskata par atzītu terapiju smēķēšanas atmešanai. PVO rīcībā patreiz nav zinātnisku pierādījumu, kas apstiprinātu šī produkta drošumu un iedarbību, tādējādi PVO eksperti uzskata, līdz netiks veikti plaši klīniskie pētījumi, elektroniskās cigaretes nevar tikt atzītas par nekaitīgu smēķēšanas atmešanas līdzekli.

2008.gada 23.septembrī Veselības ministrijas notikušās Smēķēšanas ierobežošanas komisijas locekļi vienojās par sekojošu nostāju: elektronisko cigarešu iedarbība nav izpētīta un tās nav reģistrētas Zāļu valsts aģentūrā kā nikotīnaizstājējterapija, tādējādi elektronisko cigarešu lietošana smēķēšanas atmešanas nolūkos pašreiz netiek ieteikta. Tā kā elektronisko cigarešu kapsulā (kārtridžā/kasetē) esošā šķidrums daudzums ir paredzēts ilgstošai lietošanai, tas var izraisīt pārdozēšanu un saindēšanos ar nikotīnu iedarbojoties uz centrālo nervu sistēmu, kas izraisa vemšanu, nelabumu un elpošanas traucējumus.”

2009.gada 28.oktobrī PTAC ir saņēmis Veselības ministrijas vēstuli, kurā Veselības ministrija atkārtoti un papildus pamato savu iepriekš sniegto viedokli, cita starpā norādot, ka „[...] Pēc Veselības ministrijas rīcībā esošo informācijas augstākā nikotīna koncentrācija elektroniskajās cigaretēs ir līdzvērtīga tabakas cigaretes smēķēšanas rezultātā uzņemtajam nikotīna daudzumam, kā arī sastāvā esošais nikotīns ir viela, kas darbojas kā stimulators, paātrinot smēķētāja sirdsdarbību, asinsspiedienu, veicinot asins plūsmas nosprostojumu veidošanās risku asinsvados un tas ir spēcīgs atkarības izraisošs riska faktors. Tādējādi nav pamata apgalvot, ka elektroniskās cigaretes būtu mazāk kaitīgas to lietotājiem.

Pastāv viedoklis, ka elektroniskās cigaretes (salīdzinājumā ar tabakas izstrādājumiem) neiedarbojas uz apkārtējiem cilvēkiem, jo, lietojot elektroniskās cigaretes, nerodas (neizdalās) vides tabakas dūmi, tomēr Veselības ministrija uzskata, ka tas neatsver kaitējumu, ko smēķētājs nodara savai veselībai [...].”

NKAL 15.panta trešā daļa paredz, ka, ja komercprakses īstenotājs nesniedz saskaņā ar šā panta otro daļu pieprasīto informāciju vai sniedz to nepilnīgi, Uzraudzības iestāde ir tiesīga uzskatīt, ka komercpraksē izmantotā informācija ir neprecīza vai nepatiesa. Ņemot vērā, ka Sabiedrība kā komercprakses īstenotāja saskaņā ar NKAL 15.panta otrajā daļā noteikto PTAC pieprasījumu pierādījumus, piemēram, klīniski veiktus pētījumus, komercpraksē sniegtās informācijas patiesuma apliecināšanai nav sniegusi, PTAC ir tiesīgs uzskatīt, ka attiecīgajā Sabiedrības īstenotās komercprakses ietvaros patērētājiem tiek sniegta nepatiesa informācija.

Ņemot vērā iepriekš minēto, PTAC uzskata, ka Sabiedrības īstenotā komercprakse, sniedzot konkrēta satura Reklāmu un informāciju Veikalā, ir negodīga, proti, maldinoša, kuras ietvaros Sabiedrība sniedz nepatiesu informāciju par to, ka elektroniskā cigarete ir daudz veselīgāka par parasto cigareti un ka elektroniskā cigarete palīdz atstāt smēķēšanu. PTAC ieskatā konkrētās nepatiesās informācijas ietekmē vidusmēra patērētājs varētu pieņemt tādu lēmumu par līguma slēgšanu un elektroniskās cigaretes iegādi, kādu viņš, iespējams, nepieņemtu, ja Sabiedrība sniegtu patiesu/pierādāmu informāciju par elektroniskās cigaretes kaitīgumu un tās atkarību izraisošajām īpašībām.

NKAL 15.panta astotā daļa nosaka: *Ja Uzraudzības iestāde atzīst komercpraksi par negodīgu, tā ir tiesīga pieņemt vienu vai vairākus lēmumus, ar kuriem: 1) uzliek komercprakses īstenotājam par pienākumu atbilstošā veidā sniegt papildu informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu komercprakses atbilstību šā likuma prasībām; 2) uzliek komercprakses īstenotājam par pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi; 3) aizliedz negodīgu komercpraksi, ja tā vēl nav uzsākta, bet ir paredzama; 4) uzliek komercprakses īstenotājam par pienākumu publicēt attiecīgajai komercpraksi atbilstošā saziņas līdzeklī paziņojumu, kurā norāda laboto informāciju, atsaucot negodīgo komercpraksi; 5) piemēro administratīvo sodu likumā noteiktajā kārtībā.*

Izvērtējot lietderības apsvērumus, PTAC uzskata, ka Sabiedrībai nav lietderīgi uzlikt kādu no NKAL 15.panta astotajā daļā 1., 3. un 4.punktā paredzētajiem tiesiskajiem pienākumiem.

Ņemot vērā, ka nav pieļaujama turpmāka nepatiesas informācijas par elektronisko cigareti sniegšana, tostarp mutiski Veikalā, PTAC ieskatā ir lietderīgi Sabiedrībai saskaņā ar NKAL 15.panta astotās daļas 2.punktā noteikto **uzlikt tiesisku pienākumu izbeigt negodīgu komercpraksi**, pārtraucot nepatiesas un nepierādītas informācijas par elektronisko cigareti sniegšanu, jo ar negodīgas komercprakses izbeigšanu tiks nodrošināta patērētāju tiesību un ekonomisko interešu aizsardzība, kas kā likuma mērķis ir noteikts NKAL 2.pantā. Ņemot vērā, ka komercprakses negatīvā ietekme jau ir neatgriezeniski notikusi un ņemot vērā Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 9.panta pirmo daļu, proti, ka Sabiedrība ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu, par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība, PTAC uzskata, ka, pamatojoties uz NKAL 15.panta astotās daļas 5.punktu, Sabiedrībai **piemērojams ietekmēšanas līdzeklis par administratīvo pārkāpumu**, kas paredzēts LAPK 166.¹³ panta trešajā daļā, uzliedzot sodu.

PTAC uzskata, ka ar administratīvā soda palīdzību Sabiedrība tiks motivēta savā turpmākajā komercdarbībā nepieļaut atkārtotu iepriekš minētā pārkāpuma izdarīšanu. Arī LAPK 1.panta pirmā daļa nosaka, ka *administratīvo pārkāpumu likumdošanas uzdevums ir aizsargāt sabiedrisko iekārtu, īpašumu un pilsoņu sociāli ekonomiskās, politiskās un personiskās tiesības un brīvības, kā arī komersantu, iestāžu un organizāciju tiesības un likumīgās intereses, noteikto pārvaldes kārtību, valsts un sabiedrisko kārtību, nostiprināt likumību, novērst tiesību pārkāpumus, audzināt pilsoņus likumu precīzas un stingras ievērošanas garā, ieaudzināt viņos cieņas pilnu attieksmi pret citu pilsoņu tiesībām, godu un pašcieņu, pret sadzīves noteikumiem, apzinīgu attieksmi pret saviem pienākumiem un atbildību sabiedrības priekšā, un juridiskajā literatūrā pausts viedoklis, ka soda kā piespiedu līdzekļa speciālās prevencijas uzdevums ir panākt, lai administratīvā akta adresāts neizdarītu jaunus prettiesiskus nodarījumus. Soda ģenerālās prevencijas uzdevums ir panākt, lai tos*

*neizdarītu citas personas.*¹ Vienlaikus PTAC ņem vērā, ka saskaņā ar LAPK 22.pantu administratīvā soda piemērošanas mērķis ir arī audzināt personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, lai tā ievērotu likumus.

Ņemot vērā iepriekš minēto, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums un lietā nepastāv apstākļi, kas ir pamats lietvedības izbeigšanai (LAPK 239.pants), kā arī nepastāv apstākļi, lai nepiemērotu administratīvo sodu, un tā iemesla dēļ, lai atturētu pārkāpēju un citus tirgus dalībniekus no administratīvo pārkāpumu izdarīšanas, kā arī šādu pārkāpumu atkārtošāns, nepieciešams Sabiedrībai piemērot administratīvo sodu.

Kā jau iepriekš konstatēts, Sabiedrība ir īstenojusi negodīgu komercpraksi, tādējādi pārkāpjot NKAL 4.panta pirmajā daļā noteikto negodīgas komercprakses aizliegumu, un līdz ar to Sabiedrība tiek saukta pie administratīvās atbildības par administratīvo pārkāpumu, par kuru administratīvais sods ir paredzēts LAPK 166.¹³ panta trešajā daļā – *par negodīgu komercpraksi.*

LAPK 32.panta pirmā daļa nosaka, ka *sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem.* Saskaņā ar LAPK 166.¹³ panta trešo daļu *par negodīgu komercpraksi - uzliek naudas sodu juridiskajām personām - līdz desmittūkstoš latiem.*

Saskaņā ar LAPK 32.panta otrās daļas noteikumiem, uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. Iestāde pārkāpēju ir tiesīga atbrīvot no administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 21.panta pirmās daļas noteikumiem tikai tādā gadījumā, ja izdarītais pārkāpums ir maznozīmīgs. Konkrētajā gadījumā no lietas materiāliem izriet, ka Sabiedrība ir pieļāvusi normatīvajiem aktiem neatbilstošas komercprakses īstenošanu, kas nav uzskatāms par maznozīmīgu pārkāpumu.

Vienlaicīgi PTAC ņem vērā to, ka no LAPK 9.panta pirmās daļas izriet, ka par administratīvo pārkāpumu atzīstama vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība. Tādējādi vispārējā gadījumā administratīvā pārkāpuma lietā jākonstatē pie atbildības saucamās personas vaina.

Ar vainu saprotama fiziskās personas subjektīvā psihiskā attieksme pret nodarījumu. Kā norādīts tiesību literatūrā, juridisko personu atbildības noteikšanā vainas jautājums nevar būt risināms veidā, kādā tiek noteikta fizisko personu vaina. Šķērslis tam ir apstākļi, ka nekāda juridiskās personas psihiskā darbība nepastāv. Ja tiesībpārkāpumu izdara juridiska persona, tad konstatējams un pierādāms tiesībpārkāpums, bet tajā netiek ietverta vaina. Juridiskās personas administratīvās atbildības pamatojumā varētu likt konstatēto juridiskās personas faktisko darbību vai bezdarbību, kas atzīta par prettiesisku un sodāmu, bez jebkādas norādes uz vainu². Līdz ar to PTAC atzīst, ka juridiskās personas izdarīta administratīvā pārkāpuma gadījumā nav nepieciešams konstatēt pie atbildības saucamās personas vainu un ka administratīvo sodu ir pamats piemērot, konstatējot un pierādot pašu tiesībpārkāpumu (skatīt Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 7.aprīļa spriedums lietā Nr.A42615607 (A1432-09/6)).

Attiecībā par Sabiedrības norādi, ka nav pierādījumu par to, ka konkrētā Reklāma būtu radījusi patērētājiem zaudējumus, PTAC atzīmē, ka saskaņā ar NKAL 15.panta devīto daļu *šā panta astotajā daļā minētos lēmumus uzraudzības iestāde ir*

¹ Māris Baltais. Iestādes rīcības brīvība un lietderības apsvērumi. Jurista Vārds, Nr.18(373), 17.05.2005.

² Sk., Krastiņš U. Konceptuāli par vainu administratīvajās tiesībās. Jurista Vārds Nr. 23 (476), 2007.gada 5.jūnijs.

tiesīga pieņemt arī tad, ja tai nav pierādījumu par komercprakses īstenošana nodarītajiem zaudējumiem.

Lemjot par naudas soda piemērošanu, PTAC ņem vērā Administratīvā procesa likuma 5., 13.pantu un 66.panta pirmajā daļā minētos tiesību principus un lietderības apsvērumus, lai noteiktu lēmuma par personas sodīšanu piemērotību un atbilstību, konkrētajā gadījumā ievērojot samērību starp pie atbildības sauktā tirgus dalībnieka rīcību un tam uzliekamo ierobežojumu, kā arī patērētāju (visas sabiedrības) tiesiskās intereses, t.sk., tiesības saņemt normatīvajiem aktiem atbilstošu komercpraksi, un šo interešu aizskārumu, to, ka piemērojamām sankcijām jābūt efektīvām un no pārkāpuma atkārtotāšanās atturošām.

Izvērtējot administratīvās lietas materiālus, PTAC nav konstatējis apstākļus, kas saskaņā ar LAPK 34.pantu pastiprina atbildību par administratīvo pārkāpumu. Savukārt, ņemot vērā Sabiedrības sniegto informāciju par negodīgas komercprakses izbeigšanu, pārtraucot Reklāmas izplatīšanu, PTAC saskaņā ar LAPK 34.pantu pastiprina atbildību par administratīvo pārkāpumu.

Izvērtējot iepriekš minētos apstākļus, kā arī ņemot vērā komercprakses īstenošanas veidu; izdarītā pārkāpuma raksturu; to patērētāju loku, kuru tiesiskās un ekonomiskās intereses, iespējams, ir skartas; to, ka faktiski, sniedzot konkrēto informāciju par elektronisko cigareti, var rasties arī ietekme uz patērētāju veselību, jo, nezinot to, ka elektroniskā cigarete, iespējams, rada atkarību, ka tā nav mazāk kaitīga par parasto (tabakas) cigareti un nepalīdz atņemt smēķēšanu, patērētāji var izvēlēties lietot šo precī; atbildību mīkstinošo un pastiprinošo apstākļu neesamību, PTAC uzskata, ka par negodīgas komercprakses īstenošanu Sabiedrībai ir uzliekams naudas sods Ls 750,00 apmērā, kas ir uzskatāms par samērīgu naudas sodu, ņemot vērā izdarītā pārkāpuma – negodīgas komercprakses īstenošana – raksturu un tās īstenošanas veidu.

Izvērtējot lietas materiālus un lietas izskatīšanā konstatētos apstākļus, pamatojoties uz LAPK 14.¹ pantu, 23.panta pirmās daļas 2.punktu, 32.panta pirmo un otro daļu, 33.panta trešo daļu, 166.¹³ panta trešo daļu, 215.⁴ pantu, 274.pantu, 275.panta pirmās daļas 1.punktu, Administratīvā procesa likuma 5.pantu, 6.pantu, 12.pantu, 13.pantu un 66.panta pirmo daļu, NKAL 1.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu, 2.pantu, 4.panta pirmo daļu, 4.panta otrās daļas 2.punktu, 7.panta otro daļu, 9.panta pirmās daļas 1.punktu, 14.panta pirmo daļu, 15.panta trešo daļu un astotās daļas 2. un 5.punktu,

n o l e m t s:

uzlikt sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „FUTUR LAB”

juridiskā adrese: Valguma ielā 31A-12, Rīga, LV-1048

vienotās reģistrācijas numurs: 40103199303

naudas sodu Ls 750,00 (septiņi simti piecdesmit lati) apmērā

uzdot sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „FUTUR LAB”

juridiskā adrese: Valguma ielā 31A-12, Rīga, LV-1048

vienotās reģistrācijas numurs: 40103199303,

par tiesisku pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi, pārtraucot nepatiesas informācijas par elektronisko cigareti sniegšanu.

Pieņemto lēmumu SIA „FUTUR LAB” ir tiesības pārsūdzēt likumā paredzētajā kārtībā. Saskaņā ar NKAL 16.pantu uzraudzības iestādes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no dienas, kad lēmums stāties spēkā. Lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

Naudas sods jāsamaksā ar pārskaitījumu, maksājuma uzdevumā norādot:

Saņēmējs:	Valsts kase	Reģistrācijas numurs 90000050138
Saņēmēja iestāde:	Valsts kase	BIC kods TREL LV22
Konts (IBAN)	LV12TREL1060121019400	
Maksājuma mērķis:	Lēmums Nr. E03-KREUD-14	
Pieņemšanas datums:	2010.gada 18.februāris	

Naudas sods jāsamaksā ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc dienas, kad saņemts lēmuma noraksts.

Direktores vietniece

(paraksts)

B.Liepiņa

(...)

IZRAKSTS PAREIZS